

Tilfælde, der kan opstaa ved, at der pludselig sker Opfindelser af en helt ny Fremgangsmaade, der kræver andre Maskiner, saa kan det blive nødvendigt at anstafte helt ny Maskiner til en Fabrik, men det er en Undtagelse, Reglen er sandelig den, at Maskinerne benyttes for en længere Aarrække, og de afløses efterhaanden, som de slides op, og der bliver Brug for ny Maskiner. Den Fare, der her er peget paa, er ingenlunde stor, og jeg tror som sagt — jeg gentager det — at man meget vel kan blive staaende ved den Regel, som Regeringsforslaget giver. Her ere vi inde paa et Skøn, det er umuligt at begrunde noget nærmere, hvor man skal sætte Grænsen. For mit Vedkommende staar det altsaa saaledes, at man kan beholde Regeringsforslaget uden Risiko, medens det derimod er fra Flertallets Side, det Skøn kommer frem, at der er for megen Risiko derved, og at man skal bringe Laanebeløbet ned til en Tjerdedel af Værdien af Maskinerne. Men jeg skal som sagt raade, at man vedtager dette Forslag, fordi det indeholder en betydelig Begrænsning i den Nytte, Kreditforeningen vil kunne gøre for de industridrivende.

Det af Mindretallet stillede Ændringsforslag under Nr. 6 hører jo ikke til dem, der have nogen videre Betydning. Det gaar jo blot ud paa at fastsætte, at der skal tages Hensyn til, om den i Ejendommen drevne industrielle Virksomhed har været i Gang i de sidste 2 Aar eller ikke. Der siges altsaa, at der skal tages Hensyn til det, men der siges ikke, hvilket Hensyn der skal tages, og i Praxis vil jo den Bestemmelse ikke faa en Smule mere Betydning end den. Direktionen vil give. Derfor er det mere en Kamp om Ord, naar Mindretallet vil fastholde dette, medens vi andre gaa ud fra, at Direktionen selvfølgelig vil tage dette Hensyn, hvor det bør tages. Det maa tages nemlig, hvor der er Tale om en ny Fabrikationsvirksomhed, altsaa en Fabrikationsvirksomhed, der hidtil ikke har været drevet her i Landet, og om hvis Virksomhed der intet kan dømmes, men hvis vi derimod have de gamle Virksomheder, de kendte Fabrikker, saa er der jo ingen Grund til, at man skulde udelukke den, der vil bygge en Fabrik til Virksomhed, der har været kendt her tidligere, Brønderi, Bryggeri, eller hvad det nu er, fra at faa Laan i Kreditforeningen her og sige: Du maa vente i to Aar, indtil vi kunne se, hvorledes din Fabrik gaar. Der vil være saa meget mindre Hold i dette, som det vil være meget vanskeligt at se efter to Aars Forløb, om den Fabrik gaar eller ikke. — Det af det ærede Udvalg stillede Forslag under Nr. 7

kan jeg tiltræde. Udvalget gaar selv ud fra, at den Begrænsning, som er stillet i Paragraffen, nemlig at Laanet ikke maa overstige 200,000 Kr., kun skal gælde indtil videre. Jeg havde ønsket at sætte den Frist, inden for hvilken den skulde gælde, i selve Loven, saaledes at man satte den Bestemmelse, at naar der var udlaant 6 Millioner Kr., skulde denne Begrænsning falde bort, men vækker dette Betænkelighed, kan jeg slutte mig til det af Udvalget stillede Forslag. — Det under Nr. 8 kan jeg ligeledes slutte mig til. — Udvalgets Forslag under Nr. 11 og 12 angaa Beregningen af det solidariske Ansvar, og der skal jeg erkende, at de Udtryk, som ere brugte i Regeringsforslaget, „pantsatte Ejendomme“, ikke ere videre tydelige og kunne føre til Misforståelse, som anført af den ærede Ordfører. Jeg har altsaa ikke noget at indvende mod disse Forslag, men jeg skal dog blot sige dette, at det, man har villet med de anførte Udtryk, var en Henviisning til den gældende Regel for det solidariske Ansvar, idet det solidariske Ansvar fordeler sig efter de modtagne Laan, men tillige begrænses i Henhold til den Regel, som indeholdes i Loven af 20de Juni 1850 ved det Forhold, i hvilket Ejendomsværdien er belaaet. Det vil altsaa sige, at hvis jeg laaner i en Kreditforening fuldt $\frac{6}{10}$ af Vurderingssummen, saa kommer ogsaa mit solidariske Ansvar til at gælde fuldt ud, men laaner jeg kun $\frac{2}{10}$, saa bliver mit solidariske Ansvar begrænset indtil Halvdelen af Ejendommens Værdi. Det er den Regel, der er givet i Loven af 20de Juni 1850, og det er den, der er betragtet som gældende for Kreditforeninger i Almindelighed. Det er gentaget for de senere Kreditforeninger, og maa selvfølgelig ogsaa gælde for denne Kreditforening her, men jeg indrømmer, at man behøver ikke at sige noget som helst om det i Loven, det kommer af sig selv. — Ændringsforslaget Nr. 13, der er stillet af Udvalget, ligesom Nr. 19 og 21 ere kun Redaktionsændringer, dem kan jeg altsaa ogsaa slutte mig til. — Hvad Udvalgets Ændringsforslag under Nr. 14—15 og 16 angaar, har jeg ikke noget at erindre imod dem. For saa vidt Nr. 14 giver Regler for Valg af Bestyrelse, er det dog for Resten ikke med nogen Sympati, jeg gaar med til dette Forslag. Det er efter min Opfattelse noget for vidtgaaende; men det høje Ting har jo taget dette Stade i det Lovforslag, vi behandlede her for nogen Tid siden om Begunstigelser for de bestaaende Kreditforeninger, og kunne Tingene eens om en saadan Bestemmelse som denne, er der ikke nogen Grund for Indenrigsministeren til at